

საერთოდ აიკრძალა და მეცნიერებისადმი მიდგომა, ყოველგვარი რევერანსების გარეშე, ერთბაშად შეიცვალა. მეცნიერება ძალდატანებით გასახელმწიფოებრივდა, სახელმწიფოს ინტერესებს დაუქვემდებარდა. ქართველებმა, ბუნებრივი ნიჭიერების წყალობით, უტყუარად აუღეს ალლო იძულებითი და შეუქცევადი ბუნების მქონე ახალ სამეცნიერო სისტემას, შეძლებისდაგვარად მოერგნენ მას და საქართველოს მეცნიერება მალე საბჭოთა კავშირში ერთ-ერთი მოწინავე გახდა. პატარა საქართველო, ამ სფეროში თავისი მნიშვნელობით, დიდ უკრაინასთან ერთად ერთ საფეხურზე დადგა. როგორც საბუნებისმეტყველო დარგებში (ბიოლოგია, მედიცინა, სოფლის მეურნეობა, ფიზიკა, ქიმია და სხვა), ასევე ჰუმანიტარული დარგებში (ენათმეცნიერება, ისტორია, არქეოლოგია, პოლიტიკური მეცნიერება და სხვა) ჩვენი მეცნიერები ძალიან დიდ შედეგებს აღწევდნენ. საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის წინაშე გარკვეული პრობლემები წარმოიშვა. ადრე ის დიდი, მილიტარიზებული ქვეყნის ერთ სეგმენტს წარმოადგენდა და სხვადასხვა კუთხით და მიდგომით, საბოლოო ჯამში მილიტარიზებული ქვეყნის ამოცანებს წყვეტდა. ეს იყო მისთვის პირველი რიგის მიმართულება, რომელიც შემდგომში შინაარსით კიდევ უფრო გამოიკვეთა და საბოლოოდ მაგისტრალურ მიმართულებად ჩამოყალიბდა. ახალ, არაკომუნიტურ საქართველოს, უკვე აღარ ჰქონდა, და არც შეიძლებოდა ჰქონოდა მილიტარიზებული გეგმები. საჭირო გახდა ახალი მიდგომის, ახალი თვალთახედვის შემუშავება და ახალი მიზნების დასახვა, რაც მეტად ძნელი ამოცანა გამოდგა და ამიტომ ქართული მეცნიერების ერთი ლიანდაგიდან მეორე ლიანდაგზე გადასვლას გარკვეული დრო დასჭირდა. ამიერიდან მეცნიერება ჩვენ თვითონ უნდა შევექმნათ საქართველოში. ის ამოცანები უნდა გადავწყვიტოთ, რომლებიც ჩვენი ქვეყნის წინაშე დგას. მეცნიერებასთან კამათი და ჭიდილი ქვეყანას ზარალის მეტს არაფერს მოუტანს, რადგანაც სხვა ჩვენს ამოცანებს ვერც გადაგვინწყვიტავს და არც გადაგვინწყვიტავს. ამგვარად, დღევანდელ ეპოქაში, როდესაც საქართველოს, როგორც დამოუკიდებელი სახელმწიფოს, საბოლოო ჩამოყალიბება ბევრი მიზეზის გამო აგრერიგად ჭიანურდება, ქა-

რთული მეცნიერების წინააღმდეგ გადადგმული ყოველი ნაბიჯი ჩვენი ქვეყნის წინააღმდეგ გადადგმულ ნაბიჯს წარმოადგენს. გაივლის დრო და მეცნიერება აუცილებლად იძიებს შურს ძალაუფლებით აღჭურვილ, პოლიტიკურ ტალღაზე დროებით აღზევებულ ყოველ პირზე, ვინც მის რიტმულ წინსვლას ასე თუ ისე ხელს შეუშლის. მეცნიერების ზოგიერთი დარგი, მაგალითად, ბირთვული ფიზიკა გლობალურ სამხედრო შეიარაღებას და გასამხედროებულ კვლევებს უკავშირდება. ასეთი კვლევები დღეს ჩვენთვის ძვირადღირებულ ფუფუნებად იქცა და მხოლოდ დიდი ქვეყნების პრეროგატივად დარჩა. ამიტომ დღის წესრიგში დადგა გამოყენებითი დარგების განვითარება. ახალი, ინოვაციური ტექნოლოგიების შექმნა, რაც არც თუ იოლი საქმეა, მაგრამ ნელ-ნელა სირთულეებს მოვერიეთ და მნიშვნელოვანი წარმატებებიც მოვიპოვეთ. დღეს საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნულ აკადემიაში შექმნილია სპეციალური კომისია, რომელშიც მიმდინარეობს ინოვაციური ტექნოლოგიების განხილვა და შერჩევა, იმ მიზნით, რომ საუკეთესოებზე მთავრობის ყურადღება გავამახვილოთ და მათ შესასყიდად ბიზნესმენებს რეკომენდაციები გავუწიოთ. სასიხარულოა, რომ ქართველი მეცნიერები ამ კუთხითაც მოწინავე ხაზზე დგანან და ძალიან საინტერესო ტექნოლოგიებს გვთავაზობენ, იმდენად საინტერესოს, რომ ხშირად ისინი გაოცებას იწვევენ. გამომდინარე ჩვენი სამეცნიერო შესაძლებლობებიდან, დღეს შემიძლია ხმამაღლა, ყველას გასაგონად ვთქვა, რომ აკადემია მზად არის საქართველოში ტექნოლოგიური მოდერნიზაციის განსახორციელებლად ანუ თანამედროვე ტექნოლოგიების დასანერგად, იქნება ეს აგრობიოლოგიური, სამედიცინო, საინჟინრო თუ სხვა ტექნოლოგიები. ამის პერსპექტივა და ამის შესაძლებლობა არსებობს. თუმცა მეცნიერებისადმი ლტოლვა შემცირდა, მაგრამ რაც დაგვრჩა იმის გამოყენება ჯერ კიდევ შეიძლება.

ხომ არ ხდება ეს სხვა, ფუნდამენტურ მეცნიერებათა დაჩაგვრის ხარჯზე?

არავითარ შემთხვევაში. ფუნდამენტური მეცნიერებების განვითარება რჩება ძირითად აკადემიურ მიმართულებად. ვინ ან რა ძალამ შეიძლება წაშალოს ის დიდი სახელი და დამსახურება, რომელიც მოპოვე-

(გაგრძელება)

უზნეობის დაკანონებას მოითხოვენ, ჩვენი მრავალჭირნახული აკადემია კვლავ წინა პლანზე გამოდის, როგორც ქართული თვითმყობადობის დამცველი დაწესებულება და ბევრი საშური საკითხის შესახებ მართალ, აწონილ სიტყვას ამბობს. ჩვენ გვინდა, რომ უწყების ფურცლების მეშვეობით ეს სიტყვა იმ ხალხთან მივიდეს, ვისაც პრობლემურ საკითხთა გადაჭრის ბერკეტები გააჩნია, კერძოდ ხელისუფლებასთან. ასევე გვინდა, რომ ერთმანეთისგან გათიშული საქართველოს საზოგადოებრიობა დარწმუნდეს, რომ საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის სახით, დღეს არსებობს მნიშვნელოვანი ეროვნული ძალა, რომელიც გამოუხმაურებლად, განუხილავად, განუმარტავად არ დატოვებს არც ერთ ეროვნულ პრობლემას და ფარად დაუდგება ათასი ჯურის მტრისთვის სამიზნედ ქცეულ ქართულ სინამდვილს.

უწყებაში ძირითადად დაიბეჭდება აკადემიაში არსებული სხვადასხვა კომისიების მკითხველისთვის საინტერესო ანაგარიშები, რუბრიკაში: „ამაგდარნი“, გავაცოცხლებთ წარსულის კორიფეებს, რომელთა კვალიც ქართული მეცნიერების განვითარებაში წარუშლელია.

ენვერ ნიჰარაძე

ბული აქვთ ქართული მათემატიკის, ფიზიოლოგიის, ფსიქოლოგიის, ფიზიკის სკოლებს. ფუნდამენტურ მეცნიერებათა გამოყენებით, და არა მათ ხარჯზე, დღეს განვითარებას პოულობს და კუთვნილ ადგილს იჭერს ინოვაციური გამოყენებითი მეცნიერებაც.

ჯერჯერობით რაც თქვენ ბრძანეთ საბუნებისმეტყველო მეცნიერებებს ეხება. რას გვეტყოდით ჰუმანიტარულ დარგებზე?

რაც შეეხება ჰუმანიტარულ მეცნიერებებს, ჩვენი ვინაობის, ენის, განსახლების, ტრადიციების, კულტურის შემსწავლელ დარგებს: ისტორიას, არქეოლოგიას, ენათმეცნიერებას, ეთნოგრაფიას და სხვ. ისინი ყოველთვის წინმაველ დარგებად ითვლებოდნენ აკადემიაში და ასევე ითვლებიან დღესაც. ვერ ვიტყვი, რომ ფინანსურად თვითონაც შევიწროვებული აკადემიისგან მათ უახლოეს მომავალში,

რაიმე მნიშვნელოვანი ფინანსური ნახალისება ელოდებოდა, მაგრამ შინაარსობრივად ისინი უთუოდ ახალი გამოწვევების წინაშე დგანან. მართლაც, თუ თვალს გადავავლებთ უახლეს არქეოლოგიურ აღმოჩენებს, მაგალითად **დიდნაურში** (დედოფლისწყარო) და **გრაკლიანში** (კასპი) შეგვიძლია ვთქვათ, რომ ჩვენი ქვეყანა ისეთი „არქაული სიახლეების“ წინაშე დგას, რომელთა ბოლომდე შესწავლას და შედეგების საბოლოო გასაჯაროებას შეიძლება ძველი მსოფლიოს ისტორიის გადანერაც კი მოჰყვეს. არსებობს მოსაზრებები, რომელთა მიხედვით დასავლეთ საქართველოში კულტურა ძველმა ბერძნებმა შემოიტანეს. და აი, **დიდნაურის** აღმოჩენები ამტკიცებენ, რომ, **ფაზისიდან** სულ **400** კილომეტრით დაშორებულ **დიდნაურში** გათხრილ **ძვ. წ. XIII** საუკუნეში არსებულ ქალაქს ბერძნებთან არავითარი კავშირი არა აქვს, რადგან მას **500** წლით ადრე ჩაეყარა საძირკველი, ვიდრე ბერძნები **ძვ. წ. VIII** საუკუნეში ხმელთაშუა ზღვის მიმდებარე სივრცეში პირველი ანტიკურ პოლისებს დააარსებდნენ. ასე რომ, მალე კითხვა შეიძლება შებრუნებით დაისვას: ძველი ბერძნები საქართველოში კულტურის შემოსატანად შემოვიდნენ თუ კულტურის წასაღებად?

აკი წაიღეს კიდევ ჩვენგან ოქროს საწმისი!

დიახაც რომ წაიღეს!

რა შემატა და რა დააკლო აკადემიას ე. წ. გადაკეთებამ, რომელიც 2004 წელს დაიწყო და რომელსაც, მე პირადად გადაკეთებას კი არა უმეტარი გადამკეთებლების გაასპიტებულ შეტევას დავარქმევდი. იმ ხანებში მე ემიგრაციაში ვიყავი და ამ პროცესებს ნაკლებად ვიცნობ, მაგრამ მაშინდელი პრესის მიხედვით, საქართველოს ხელისუფლებას საამისოდ ამერიკაც აქეზებდა. რადგან ამერიკელები თავიანთი ცხოვრების წესისა და თავიანთი დანესებულებების ტიპის გავრცელებას ცდილობენ ყველგან, ჩავთვალე, რომ მათ ჯერ თავიანთი მეცნიერება და განათლების სისტემა გადააკეთეს, სამეცნიერო-საკვლევ დანესებულებათა რიცხვი მნიშვნელოვნად შეამცირეს და შემდეგ საქართველოს ხელისუფლებას ურჩიეს თუ უბრძანეს ქვეყანაში ისეთივე რეფორმების გატარება.

არ დაიჯეროთ, ბატონო ენვერ! რამე დამადასტურებელი საბუთი

ჩვენი განათლების სისტემისა და მეცნიერებათა აკადემიის გადაკეთებაში ამერიკელების პირდაპირი მონაწილეობისა, მე არ გამაჩნია, მაგრამ დანამდვილებით ვიცი, რომ განათლებისა და მეცნიერების იქაურ სისტემებში მათ არავითარი დამაზიანებელი, დამაკნინებელი, მით უფრო, ამერიკისთვის ავის მომტანი რეფორმები არ ჩაუტარებიათ. პირიქით, მათი მეცნიერული პოტენციალი დღითიდღე მატულობს და ნილობრივად მსოფლიო მეცნიერების 50% მაინც შეადგენს. ეს არის ქვეყანაში არსებული 5500 უნივერსიტეტი, ათასობით კომპანია და ათასობით ფირმა, ურიცხვი სამხედრო-კვლევითი დანესებულება, რომელიც უზარმაზარი მოცულობის სამუშაოებს ასრულებს. თავის დროზე, მე მომიწია აშშ-ში მუშაობა, თითქმის მთელი სამხანგვარი წელიწადი. ორმოცამდე იქაური უნივერსიტეტი მაქვს მოვლილი და კარგად ვიცი მათი ძალიან მაღალი დონე. შეუძლებელია არ მოიხიბლო მათი მუშაობით. დაახლოებით იგივე მდგომარეობაა ევროპის წამყვან ქვეყნებშიც.

და მაინც, ბატონო გიორგი! ასეთ კითხვა მიწა დაგისვით: გვაქვს თუ არა უფლება ქართველთ, ოდესღაც ფაზისის უმაღლესი რიტორიკული სკოლის – ლაზების აკადემიის (III–IV სს.) ათონის ივერთა და პეტრიწონის მონასტრების (X ს.), გელათისა და იყალთოს აკადემიების (XII ს.) პატრონთ, ზოგჯერ გულის მოსაოხებლად მაინც ვიამაყოთ ჩვენი წამყობით, ჩვენსას, არსებულს გაუფრთხილდეთ და სხვისი, გაუთავებელი კარნახი უკუვაგდოთ? ეს მაშინ, როცა, სავარაუდოდ, რუსული დამწერლობა XI–XII სს.-ში შეიქმნა, ამერიკის შეერთებული შტატები XVIII ს.-ის ბოლოს, ხოლო აივარდის აკადემია, რომლითაც ლამისაა ტვინი გამოგვიღაყოფ – XX ს.-ში?

ჰაი-ჰაი, რომ გვაქვს და უნდა ვიამაყოთ კიდევ, რადგან ის რითაც ვამაყოთ ჩვენი სულკურთხეული წინაპრის ხელით არის შექმნილი და არა ვინმესგან მიტაცებული! აქ მიწაა ერთი ამბავი გავიხსენო. 1978 წელს აშშ-ს ჯორჯიის შტატის ტექნოლოგიურ ინსტიტუტში ლექციას ვკითხულობდი. როდესაც ლექცია დამთავრდა, ერთმა სტუდენტმა ხელი ასწია და მომმართა: ბატონო პროფესორო, ერთი არამეცნიერული და არაპოლიტიკური კითხვა მაქვს და, გთხოვთ, პასუხი

გამცეთო. ცხადია, დავეთანხმე და მან მკითხა: რატომ ეწოდა, საქართველოს ჯორჯია, როდესაც ჩვენ შტატს ჯორჯია უკვე ჰქვიაო? ლილით მივუგე: ეს საკითხი ალბათ სამთავრობო დონეზე იქნებოდა გასარჩევი, რომ ევროპას საქართველოსთვის ჯორჯია 1000 წლის უკან არ ეწოდებინა მეთქი. ო, ახლა გასაგებიაო, გამიღიმა შეცბუნებულმა სტუდენტმა. ბრმაც კი ხედავს და ყრუსაც კი ესმის, როგორი უსირცხვილობით და თავხედობით ცდილობენ მეზობელი სომხები, ჩვენი კულტურის ძეგლების მითვისებას, ჩვენ არა მარტო უნდა ვიამაყოთ ჩვენი კულტურის უძველესი ძეგლებით, არამედ უნდა დავიცვათ ისინი. აქ კი ქართველი სწავლულების მნიშვნელობა მართლაც განუზომელია. ჩვენმა აკადემიამ, ცოტა ხნის უკან, ეროვნული პრობლემების შემსწავლელი კომისიის სხდომაზე საკადრისი პასუხი გასცა სომეხი ეპისკოპოსის ვაზგენ მირზახანიანისა და მის უკან მდგომი დესტრუქციული ძალების აბსურდულ მოთხოვნას საქართველოში არსებული „ვითომ-და სომხური“ ეკლესიების „უკან“ დაბრუნების თაობაზე და საქართველოს მთავრობის ხელმძღვანელს გარკვეული რეკომენდაციაც მიანოდა. თავის დასახრელი არც სხვათა წინაშე გვაქვს რამე, მაგრამ თუ ჩვენ ამრეზით შევხედავთ ეროვნული მეცნიერების შესაძლებლობებს და ჩვენი ქვეყნის დღევანდელ დღესა და მომავალს მასზე დაყრდნობით არ ავამენებთ, ერთხელაც იქნება, ველარც პასუხს გავცემთ ვერავის და ველარც ვერაფერს დავიცავთ.

ბოლო ხანებში აკადემიაზე გახშირებულ თავდასხმებში განსაკუთრებით სისასტიკით და დაუნდობლობით შეუტიეს მსცოვან, ასაკოვან აკადემიკოსებს. ერთი გაზეთის კორესპოდენტმა კი მათ უმოქმედობა უკიჟინა და, როგორც ბეგარის გადამხდელმა, ხელფასები დაამადლა. ანგარიში არ გაუნია იმ ფაქტს, რომ, მისგან განსხვავებით, ამ დამსახურებულმა სწავლულებმა თავიანთი წილი ბეგარაც უკვე გადაიხადეს და ვალიც ქვეყნის წინაშე პირნათლად მოიხადეს. ნუთუ ვინმე მართლად ფიქრობს, რომ საქართველოში მსცოვანი მეცნიერებისთვის ლუკმაპურის დაყვედრება ჩვენს ქვეყანას რაიმე სიკეთეს მოუტანს.

აკადემიაში, როგორც საზოგადოებას მოეხსენება, 50-დან 95-96 წლამდე ასაკის ადამიანები მოლ-

ვანოებენ. მათგან უხუცესნი, გვა-რებს არ დავასახელებ, შეადგენენ ქა-რთული მეცნიერების **ოქროს ფონდს**. ესენი არიან დიდი გამოცდილებისა და განათლების მქონე პიროვნებე-ბი და სწორუბოვარი ცოდნა აქვთ სხვადასხვა დარგებში. აქტივობის კუთხით, ისინი ოდნავ მოკრძალებუ-ლი და შეზღუდული არიან, და მათი პოტენციალის გამოყენება მხოლოდ განსაკუთრებულ პირობებში არის შესაძლებელი. ამიტომ განსაკუთრე-ბულ მოპყრობას საჭიროებენ. თუ ვინმე მათზე უკადრისი რამე თქვა, დაე, მთქმელის სინდისზე დარჩეს.

როგორც ყოფილი საბჭოთა კავ-შირში შემავალი სხვა ქვეყნებიდან, ასევე საქართველოდან უცხოეთის ქვეყნებში ქართველ მეცნიერთა დიდი ნაკადი გაედინა, რასაც ჩვენი ქვეყ-ნის მოურჩენელი სიღარიბე და პესს-პექტივის უქონლობა განაპირობებს. საზოგადოებას აინტერესებს დაახ-ლოებით რამდენი მეცნიერია ემიგრა-ციაში დასაქმებული და აქვს თუ არა აკადემიას კავშირები მათთან.

დღეს, არასრული მონაცემებით, საბუნებისმეტყველო დარგებში, საზ-ღვარგარეთ საქართველოდან წასუ-ლი 350-ამდე მეცნიერი მუშაობს.

ამდენი? ვიცოდი, რომ ბევრი მეცნიერი გადაადგილდა უცხოეთში ჩვენგან, მაგრამ ასეთ რიცხვს ნამდ-ვილად არ მოველოდი. ეს ხომ ჩვენი მეცნიერებისთვის აუნაზღაურებელი დანაკლისია!

ისეთი პატარა ქვეყნისთვის, როგორც საქართველოა, ამდენი მეცნიერის გადინება თითქმის მისი სამომავლო მეცნიერული პოტენ-ციალის განადგურებას ნიშნავს. ამნ-ელა სამეცნიერო ძალის მთლიანი ჩანაცვლება ყოვლად შეუძლებელია, მაგრამ არც მისი დაკარგვის უფლუ-ბა გვაქვს და ამიტომ ყოველნაირად ვცდილობთ დანაკლისის შევსე-ბას. ამასთან ვეძებთ საზღვარგარეთ დასაქმებულ მეცნიერებთან საქმიანი კავშირების შენარჩუნების გზებს. შე-საბამისი დაფინანსების შემთხვევაში ჩვენ მათ ერთობლივ პროექტებში ჩავრთავდით, სტუდენტების მომზა-დებას დავავალბდით, ახალგაზრდა მეცნიერთა ჩამოყალიბებაში მონაწ-ილეობის მიღებას შევთავაზებდით, რაზეც მათი დიდი უმრავლესობა სია-მოვნებით წამოვა. მათ უკვე გააკეთეს ერთი დიდი საქმე: მთელ მსოფლიოს გააცნეს საქართველო და საქართვე-ლოს მეცნიერება. ისინი დედამიწის ყველა კონტინენტზე არიან დასაქმე-ბული, ოთხივე კუთხით: აღმოსავლეთ-

შიც, დასავლეთშიც, ჩრდილოეთშიც და სამხრეთშიც. მაგალითად, ორი ჩემი ყოფილი თანამშრომელი ბიო-ქიმიის სამეცნიერო-საკვლევო ინ-სტიტუტიდან ავსტრალიაში და ახალ ზელანდიაში მსახურობენ და კარგ პოზიციებზე არიან წამოწეული. საერ-თოდ, ჩვენი გაფანტული მეცნიერების გამოყენება, აკადემიის ერთი მნიშ-ვნელოვანი ამოცანაა.

ბატონო გიორგი, რას გვეტყოდით აკადემიაში არსებული კომისიების შესახებ?

სულ აკადემიაში ცხრა კომის-იაა შექმნილი. თვითეული მათგანი თავის საქმეს აკეთებს და აკეთებს კარგად. მე აქ მხოლოდ ახლად შექმ-ნილ კომისიებზე გავამახვილებ ყურ-ადღებას. ინოვაციური ტექნოლო-გიების კომისიაზე უკვე მოგახსენეთ მეორე ახალშექმნილი კომისია მინის კომისია გახლავთ. მისი ხელმძღვან-ელი აკადემიკოსი ა. კორახაშვილი-ია. კომისია მეტად მნიშვნელოვანი საქმით არის დაკავებული. მოგეხ-სენებათ რა დღემია ამჟამად ქარ-თული მინა, რომელიც წლების მან-ძილზე სრულიად უკონტროლოდ და უპასუხისმგებლოდ იყიდებოდა. შე-დეგად მინის მნიშვნელოვანი ნაწილი უცხოელთა ხელში აღმოჩნდა თანაც ისეთ უცხოელთა ხელში, რომელ-თაც, გარდა ფულის შოვნისა, სხვა ინტერესი, მით უფრო ქართული, არ გააჩნიათ. ისინი მათ კუთვნილ მინაზე დაქირავებულ ქართველებს ამუშავებენ და საფასურად ძალიან მცირე თანხას უხდიან, ანუ, პირდა-პირ რომ ვთქვათ, საქართველო-საც და დაქირავებულ მუშახელსაც ყვლეფენ. სხვა სიტყვას მე აქ ვერ მოვძებნი. მინის კომისიამ, ამ მხრივ, ბევრი რამ შეცვალა. მისმა ნაყოფი-ერმა მუშაობამ მინას სხვა ფასი დაა-დო. საერთოდ კარგი იქნება თუ მინა იჯარით მხოლოდ 5-10 წლით გაიცე-მა. 49 წლით მინის გაცემა, პრაქტი-კულად მის დაკარგვას უდრის.

გეთანხმებით და ჩემგან შემ-დეგს დაუშმატებ: დროა ქართული მინის უცხოელზე გაყიდვა საერთოდ აიკრძალოს, ვიდრე მას საბოლოოდ დაუკარგავთ.

ამ თვალსაზრისით, მე სხვა გზას ვერ ვხედავ, და ალბათ სხვა გზა არც არსებობს. ახლა ისევ კომის-იების შესახებ. მესამე ახალი და უმნიშვნელოვანესი კომისია, რო-მელიც აკადემიამ შეიქმნა, არის ეროვნულ პრობლემთა შემსწავლე-ლი კომისია. ჩვენს ქვეყანაში არ არსებობს სამსახური, რომელიც იმ

პრობლემატურ, ეროვნულ საკითხთა წამოწევის, შესწავლას, შეფასებას და შესაბამისი სამსახურებისთვის მათ გადასანყვეტად საჭირო რე-კომენდაციების მიცემას იტვირ-თავდა, რომელთაც აღნიშნული კომისია წამოჭრის. საბჭოთა ხანაში ეს საკითხი ჩვენში მიშვებული და მიუფრჩეხებული იყო და ცილისმ-წამებლებისთვის პასუხის გაცემა ქართველ მწერლთა მეცნიერთა და საზოგადო მოღვაწეთა პიროვნულ სიმამაცეზე იყო დამოკიდებული. საქართველო მტრის ნაკლებობას არასდროს არ განიცდიდა, მაგრამ ახლა ავის მოსურნეებმა და ცილისმ-წამებლებმა, თავი ბოლომდე აიშვეს და ისტორიული, გეოგრაფიული, ეთნოგრაფიული, ენათმეცნიერული თუ სხვა კუთხით, ჩვენს ქვეყანაზე წარმოუდგენლ სიცრუეს და სიყალ-ბეს ავრცელებენ. ავრცელებენ ბეჭ-დური გამოცემებით, პრესით, რადი-ოთი, ტელეარხებით, საინფორმაციო სააგენტოების საშუალებით და სხვ. მაგანნი ჯერ წამოაყენებენ ცრუ თეზისებს, უსაფუძვლო მოთხოვნებს და თუ ისინი პასუხმიუგებელი დარჩ-ნენ, მერე თავიანთ ავადმყოფურ პრეტენზიებს უფრო ფართო სახეს აძლევენ და ბოლოს ლამის კანონის რანგში აჰყავთ. ისინი საჩივრებით მიმართავენ მსოფლიოს სხვადასხ-ვა ინსტიტუტებს, პასუხისმგებელ ორგანოებს, ბეჭდურ გამოცემებს, ენციკლოპედიებს, ლექსიკონებს და ა. შ და საკითხებს უმეტეს წილად თავიანთ სასიკეთოდ წყვეტენ. სამ-წუხაროდ, მსგავსი ყალბის მქმნელი, ჩვენი თვითმყოფადობის მოწინააღმ-დეგე ელემენტები საქართველოშიც მრავლად არიან. მათ მხარს უჭერენ ჩვენს ირგვლივ არსებული ბოლომდე გაურკვეველი, ბოროტი ძალები და, ასე და ამდაგვარად, მათი აქტიური მოქმედებისა და ჩვენი წაყრუების შედეგად, მავანნი ითვისებდნენ ქარ-თულ ისტორიას, ქართულ ძეგლებს, ქართულ მიღწევებს, ქართულ მინებს და სხვ. ამას ყველაფერს პატრონობა სჭირდება და თანაც ძალიან მკაცრი. კომისიას სათავეში უდგას ცნობილი ქართველი მეცნიერი და ეროვნუ-ლი მოღვაწე, აკადემიკოსი ელიზბარ ჯაველიძე. კომისია აგრეთვე განიხ-ილავს და წინ აღუდგება ნებისმი-ერ არაქართულ გადანყვეტილებას, რომელი სახელმწიფო სტრუქტურ-ის მიერაც არ უნდა იყოს მიღებუ-ლი. ეს არის აბსოლუტური სიახლე, რასაც აკადემიაში აქვს ადგილი. დაგეგმილია სხვა სიახლეებიც,

რომლებიც ამჟამად გადაწყვეტის ფაზაშია. აღნიშნული კომისიები კი უკვე წარმატებით მუშაობენ და ჩვენ ვისმენთ მათ მრავალფეროვან ანგარიშებს. სასიხარულოა, რომ საზოგადოება დაინტერესებულია ამ სიახლეებით და სურს მეტი ინფორმაციის კომისიებზე განხილულ საჭიროებოტო საკითხთა შესახებ. ამაზე მეტყველებს სხდომებზე დამსწრეთა მოძალება. აკადემიის კარი დაგმანული არასდროს ყოფილა, მაგრამ დღეს ის მომსვლელთათვის განსაკუთრებით ფართოდაა გაიღებული.

ახლა ცოტა მწარე და გულსატკენ კითხვებზე უნდა გადავიდეთ.

რას ვიზამთ, სიმართლეს ვერსად გავექცევით.

ქართული საბჭოთა ენციკლოპედიის მიხედვით, 1980 წელს საქართველოში მეცნიერებათა აკადემია 43 სამეცნიერო-საკვლევ ინსტიტუტს განაგებდა და მთლიანად აკადემიის სისტემაში 5,5 ათასამდე მეცნიერ-თანამშრომელი იყო დასაქმებული. როგორი მდგომარეობაა ამ მხრივ დღეს?

დავინწყებ იქიდან, რომ მეცნიერება და განათლება ძალიან მჭიდროდ არიან და უნდა იყონ ურთიერთზე გადაბმული. რაც ახლა საქართველოში ხდება, ეს არის ამ მჭიდროების განწყვეტა და დაშლა. მაგალითი: ამთავრებს ახალგაზრდა ბაკლავარიანტს და თუ გააგრძელა სწავლა, მაგისტრატურის და დოქტორანტურის დამთავრების შემდეგ, ლეზულობს აკადემიური დოქტორის ნოდებას. ეს გახლავთ საგანმანათლებლო და არა სამეცნიერო ხარისხი. დღეს საქართველოში სამეცნიერო ხარისხი უკვე აღარ არსებობს. ბატონო ენვერ! ჩემი ნათქვამიდან, რაც გნებავთ, ის ამოიღეთ, მაგრამ, გთხოვთ, ამ ადგილს ნუ შეეხებით! რასაკვირველია, მეცნიერებათა აკადემია ყველაფერს გააკეთებს საიმისოდ, რომ მეცნიერული ხარისხი კვლავ აღდგეს. ზოგიერთს ეს კომუნისტური ტრადიცია ჰგონია, არადა ეს ასე არ არის. ეს ტრადიცია მთელ მსოფლიოშია გავრცელებული და მხოლოდ ჩვენთან საქართველოშია გაუქმებული. მისი შინაარსი შემდეგში მდგომარეობს: ხარისხის მაძიებელი, მის სამეცნიერო ხელმძღვანელთან ერთად, ირჩევს რაიმე თემას, ამზადებს ამ თემაზე ნაშრომს, ერკვევა საკითხში, აკეთებს დასკვნებს ზოგს ეროვნული, ზოგს კი მსოფლიო მნიშვნელობისას და იცავს დისერტაციას. ეს თანმიმდევრობა ანუ ხარისხის მოპოვების ეს

ტრადიცია აუცილებლად უნდა აღსდგეს საქართველოში. სხვაგვარად აკადემიის არსებობას აზრი ეკარგება. ეს გახლავთ პირველი დარტყმა, რომელიც საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიას უმეცართაგან მიადგა. მეორე მძლავრი დარტყმა აკადემიისთვის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტების წართმევაა. სხვათა შორის საკმაოდ მაღალი დონის ინსტიტუტებისა, რომელთა შესახებ არსებობს აკადემიკოს მ. კელდიშისა და სხვა ცნობილი აკადემიკოსების მაღალი შეფასებები. ინსტიტუტების წართმევამ აკადემიას ხელიდან გამოაცალა მძლავრი იარაღი: საცდელი პოლიგონი, რომლის გარეშე არავითარი მეცნიერება, მით უფრო საბუნებისმეტყველო, არ არსებობს და ვერც იარსებებს. ეს იყო ტრაგიკული შეცდომა, მე ვიტყვოდი, ბოროტი შეცდომა, რომლის გამოსწორებაც მეტად ძვირია, მაგრამ ჯერ კიდევ შესაძლებელია. ერთი რამ უნდა გიახლოთ, ამასთან დაკავშირებით, ჩემი პირადი შეხვედრებიდან, რომელიც გნებავთ ამოიღეთ და გნებავთ დატოვეთ. ამერიკის შეერთებული შტატების თავდაცვამ, 2004 წელს შემიკვეთა პროექტი, რომელიც ეხებოდა იმ ნიადაგების აღდგენას, სადაც ადრე საომარი მოქმედებები მიმდინარეობდა. ასეთ ნაომარ ადგილებში თუ ნიადაგში ასაფეთქებელი ნივთიერებები, მაგალითად, ტრინიტროტოლუოლი, ან RDX ხდება და ათეული წლობით რჩება მასში. თუ ეს მიწები დამუშავდება და მასზე მოსავალი მოვა, ხდება დათესილი კულტურის ფესვებში ნიადაგიდან მისი შეწოვა, შემდეგ ნაყოფში გადასვლა და ბოლოს საკვებ ჯაჭვში შეღწევა, რაც ადამიანში, მისი მიღების შემთხვევაში, წარმოქმნის სიმსივნეს და სხვა გაუგებარ ავადმყოფობებს იწვევს. დავინწყეთ მუშაობა, გამოვიკვლიეთ საკითხი და შემკვეთს წარუუდგინეთ ანგარიში, რომელიც მოწონებულ იქნა. ამ პერიოდში ქალაქ ვიკსბურგში, სადაც ამერიკის არმიის საკვლევ ცენტრი მდებარეობს, შეხვედრა მომიწია გენერალ ედუარდ კენედისთან. საუბარი დიდხანს გაგრძელდა. ბოლოს გენერალმა მკითხა, როგორ მიდის საქართველოში მეცნიერების საქმეო. მე ვუთხარი, მაინცდამაინც დიდი ძვრები არ შეიმჩნევა, ყველაფერი მეცნიერის პირად ინიციატივაზე და მოხერხებულებაზე უფრო არის დამოკიდებული, ვიდრე საქმის ორგანიზაციაზე მეთქი. ეს ცუდიაო,

– მითხრა. მერე ხელში რაღაც გამოცემა აიღო და ამიხსნა, რომ წიგნში მაღალი შეფასება აქვს მიცემული საქართველოს მეცნიერებას და მიჩნეულია, რომ ის ძალიან ახლოს დგას გაცილებით უფრო დიდი მასშტაბის უკრაინის მეცნიერებათა აკადემიასთან. ცხადია გამიხარდა. გენერალმა გააგრძელა და ასეთი რამ წარმოთქვა: საერთოდ, ქვეყანაში რომ შინაგან საქმეთა სამინისტროს შექმნისთვის 5-6 წელია საჭირო, თავდაცვის სამინისტროს შექმნისთვის 10-12 წელი, ხოლო მეცნიერების შესაქმნელად – 50 წელიო. შემდეგ მიჩნია: ამიტომ რაც გაქვთ ნუ დაანგრევთ, გაუფრთხილდით, რადგან მისი აღდგენა ძალიან ძნელი იქნებაო. აი ასე აფასებდა მეცნიერების ყადრის მცოდნე ხალხი ქართულ მეცნიერებას. ამიტომ მე შეამაყება, რომ იმ ქართული მეცნიერების წარმომადგენელი ვარ, რომელიც კარგა ხანია შექმნილია და დიდ პატივისცემას იმსახურებს. შეამაყება, რომ სხვაგანაც მიცნობენ, რომ ხუთი საერთაშორისო ჟურნალის რედაქტორის ნევრი ვარ, რომ რამდენიმე წიგნი მაქვს უცხოეთში გამოცემული, რასაც, არავითარ შემთხვევაში, მარტო ჩემ დამსახურებად ვერ ვთვლი. ეს იმ ინსტიტუტის, იმ ლაბორატორიის დამსახურებაა, რომელშიც ჩემთან ერთად მუშაობდა ურთულეს საკვლევ საკითხებზე. შედეგად მიღებულია ახალი, რთული ბიოქიმიური ტექნოლოგიები. წარმატებით მუშაობდნენ სხვა დარგების სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტებიც. ელემენტალური პატრონის ყოლის შემთხვევაშიც ეს ინსტიტუტები დღესაც ძალიან ეფექტურად იმუშავებდნენ. ჩვენ, არამც და არამც, არ ვითხოვთ საბჭოთა ხანის აკადემიის აღდგენას, რომელიც სამხედრო ამოცანებს ემსახურებოდა, თანაც დიდი წარმატებებით, ჩვენ გვინდა ქვეყნის საჭიროებებზე მორგებული, შედარებით პატარა, მობილური აკადემიის ჩამოყალიბა, რომელიც დღეს ბევრ საჭირო საკითხს გადაწყვეტს და იმ სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტებს, რომლებიც დღეს ფაქტობრივად უპატრონოდ არიან, ხელმძღვანელობას გაუწევს. ასევე გაუწევს ხელმძღვანელობას სამხედრო კვლევით ინსტიტუტებს, რომლებიც თუმცა არსებობენ, მაგრამ მათ გაკეთებულ საქმეებს სხვანაირი დაგეგმვა, სხვანაირი ანალიზი და სხვანაირი შეფასება სჭირდება.

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის ეროვნულ პროგრამათა შემსწავლელი მუდმივმოქმედი კომისიის სსლომა

ოქმი №4. 15 აპრილი 2016 წელი

მე, მაგალითად, აკადემია მენანება იმისთვის, რომ მხოლოდ სხვათა მიერ გააკეთებულ საქმეთა ექსპერტიზები ატაროს, ანუ შეაფასოს შედეგები ისე, რომ წინასწარ დაგეგმვაში მონაწილეობა არ მიიღოს.

რა თქმა უნდა ეს ასეა, მაგრამ არც მარტო დაგეგმვა კმარა. სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი ჩვენს ხელქვეით უნდა მუშაობდეს. მას უნდა ჰქონდეს კვარტალური გეგმები, რომლებშიც უნდა ჩანდეს რა მიზნები ისახება და როგორ მიიღწევა ისინი. რა იგეგმება, რა სრულდება და როგორ სრულდება. აკადემიას უნდა ჰქონდეს იმისი საშუალება, რომ მათი მუშაობის მთელ პროცესს თვალი გაადევნოს. უნივერსიტეტები კვლევითი ინსტიტუტების მუშაობას სრულად ვერ აფასებენ. აკადემია კი სწორედ ამისთვის არის მოწოდებული. "15-მდე სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი რომ იყოს ჩვენი ხელმძღვანელობის ქვეშ, ეს ძალიან დიდ და ეფექტურ შედეგს გამოიღებდა.

უკანასკნელ ათწლეულებში გლობალიზაციის, ანუ გაერთიანების მომხრე ძალებმა საქართველო შეგნებულად აქციეს ძველი და ახალი პოლიტიკური, რელიგიური, მორალურ-ზნეობრივი და სხვ. კრიტერიუმების შეჯახების სარბიელად. გაერთიანება, რომელსაც ხილულად თითქოს საერთო მსოფლიო ამოცანების გადაჭრა ამოძრავებს, ფარულად კი ეროვნული მრავალფეროვნების ძირ-ფესვიანი განადგურებას ესწრაფვის, ამ მიზნების პრაქტიკულად განსახორციელებლად საქართველოსავით პატარა ქვეყნებს ირჩევს. ცხადია ისეთ ქვეყანაში, როგორც ჩინეთია, მას არაფერი გაუვა, რადგან ჩინეთი ყველაფერს ახალს, მოძალბებულს მაშინვე ჩინურად აფერადებს და ჩინურ იერსახეს აძლევს. ჩვენ კი რა ვქნათ, დავთმობთ ჩვენ უძველესი ენა, სარწმუნოება, კულტურა, ტრადიციები, ისე, როგორც ქართული მიწა და ქართული დროშა დავთმეთ?

არავითარ შემთხვევაში! ჩვენ მომავლის წინაშე ვართ ვალდებული, რომ ჩვენი თვითმყოფადობა და ქართული სახე თვალის ჩინივით შევიწინახოთ. საამისოდ, საქართველოს ახლად არჩეულ ხელისუფლებას, რომლის ძალიან დიდი იმედი გვაქვს, ვუსურვებდი ქართველ ხალხთან ხელჩაკიდებულ სიარულს და ყველა მიმართულებით ქვეყნის სასარგებლო, რეალური და განონასწორებულ პოლიტიკის გატარებას.

კომისიის თავმჯდომარე გიორგი კვესიტაძე
კომისიის პასუხისმგებელი მდივანი ელიზბარ ჯგველიძე
სსლომას ესწრებოდა კომისიის 21 წევრი
სსლომაზე მონვეული იყვნენ ცნობილიმეცნიერები და დარგობრივი ექსპერტ-სპეციალისტები

დღის წესრიგი: საქართველოს მინისტრებმა ბუნებრივი სასმელი წყლის ინდუსტრიის განვითარების კონცეფცია-პროგრამის შესახებ (მომხსენებელი: პროფესორი პაატა გიორგაძე)

მოიხიენ: კონცეფცია-პროგრამის ავტორთა ჯგუფის ხელმძღვანელის პაატა გიორგაძის მოხსენება საქართველოს მინისტრებმა ბუნებრივი სასმელი წყლის ინდუსტრიის მშენებლობის ძირითად მიმართულებასა და ასპექტზე

მომხსენებელმა აღნიშნა, რომ კონცეფცია-პროგრამის ავტორთა ჯგუფმა, საქვეყნოდ აღიარებულ ქართველ მეცნიერთა ფუნდამენტურ შრომებზე დაყრდნობით და საქართველოს არეალში არსებული ბუნებრივი რესურსული პოტენციალის მოპოვება-დამუშავების ეკონომიკური სარგებლობის პერსპექტივების გათვალისწინებით, მაკროეკონომიკური კვლევების საფუძველზე, შეარჩია და დაასაბუთა მსოფლიო სამომხმარებლო ბაზრისთვის კონკურენტუნარიანი უპირატესობის მქონე ერთადერთი რესურსი, მინისტრებმა ბუნებრივი წყლის მარაგების სახით, რომლის პრიორიტეტულობას საქართველოს ეკონომიკაში განსაზღვრავენ შემდეგი ფაქტორები: მაღალი ხარისხი, სტაბილურობა, განახლებადობა, არასეზონურობა, სიიაფე, ყოველდღიურად მზარდი მოთხოვნილება მსოფლიო ბაზარზე და დაბანდებული კაპიტალის უკუგების ხანმოკლე პერიოდი მომხსენებელმა მოკლედ განიხილა. თუ რა სიმდიდრის მფლობელია საქართველო ამ მიმართულებით, რა მოცულობის ნედლეულის მოქცევა შესაძლებელია სანარმოო ციკლში და რას მიიღებს აქედან ხალხი.

სამეცნიერო კვლევებით დადასტურებულია, რომ საქართველოს ბუნებრივი მინისტრებმა სასმელი წყლის მარაგები შეადგენს 573 კუბურ მეტრს წამში, აქედან საექსპლოატაციოდ დასაშვები მარაგების მოცულობა განისაზღვრება 301 კუბური მეტრით წამში მსოფლიო მოსახლეობის (დღე-ღამეში 26 მილიარდი ლიტრი) რაც საშუალებას იძლევა სრულად დააკმაყოფილოს მსოფლიო მოსახლეობის მოთხოვნილე-

ბა ხარისხიან სასმელ წყალზე, ისე, რომ არავითარი საფრთხე არ შეექმნას ქვეყნის ბიოეკოლოგიურ გარემოს და აუთვისებელი დარჩეს ჭარბი 8,5 მილიარდი ლიტრი. თუმცა საქართველოს სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურის გამტარუნარიანობიდან (54 მილიარდი ტონა წელიწადში) გამოდინარე, სასმელი წყლის ინდუსტრიის მშენებლობა დაიგეგმა წლიურ 50 მილიონი ტონაზე (2,5 კუბური მეტრი წამში) ჩამოსხმული დაფასოებული მზა პროდუქტის მოცულობით, რაც მსოფლიო მოსახლეობის მოთხოვნილებას მხოლოდ 5 დღის ნორმაა.

ფლობს რა საქართველო ზემოაღნიშნულ, მსოფლიო ბაზარზე მოთხოვნად, ბუნებრივ რესურსს, სამეცნიერო ჯგუფის წინაშე დადგა სამელი წყლის ინდუსტრიის მშენებლობისთვის საჭირო ფინანსური რესურსების მოზიდვის, მზა პროდუქტის მსოფლიო ბაზარზე გატანისა და იქ ადგილის დამკვიდრების მოდელის შემუშავების აუცილებლობა. ამ მიზნით, მეცნიერთა ჯგუფი და მისი ხელმძღვანელი, წლების განმავლობაში, აქტიურად მუშაობდა უცხოეთის სხვადასხვა საფინანსო ინსტიტუტებთან. სათანადო შეთანხმებებია მიღწეული ამერიკის ევროპის და აზიის კაპიტალის ბაზრის აქტივების მფლობელებთან. მოლაპარაკებები მიმდინარეობს ჩინეთის კერძო კაპიტალის საფინანსო ჯგუფებთან.

საქართველოს ბუნებრივი სასმელი წყლის ინდუსტრიის მშენებლობისა და წარმოებული პროდუქტის მსოფლიო ბაზარზე გატანა-დამკვიდრების დამუშავებული მოდელი გულისხმობს საერთაშორისო სა-

ფონდო ბირჟებზე ბუნებრივი სას-
მელი წყლის საექსპლოატაციოდ და-
საშვები მარაგების მატერიალიზებას
(ემისიას), ფასიანი მომგებიანი ქაღ-
ალდების (აქციების, ობლიგაციების,
ვექსილების და სხვა ფასეულობების
სახით) – ინდუსტრიული წარმოე-
ბის შედეგად მიღებული ქვეყნის
მთლიანი შიდა პროდუქციის გაზ-
რდილ მოცულობაზე მიზნით, რაც
ქმნის მისაღებ ფინანსურ ინსტრუ-
მენტს, მისი ზრდის პერსპექტივით.
აღნიშნული მოდელი იძლევა მსოფ-
ლიო მნიშვნელობის უმაღლესი კლას-
ის საბანკო გარანტიების მაფორ-
მირებელ რეალურ მატერიალურ
ფასეულობებს, შეღავათიანი ფულა-
დი რესურსების მოსაზიდად. ეს სა-
შუალებას მოგვცემს მნიშვნელოვანი
ფინანსური რესურსები მოხმარდეს
დარგობრივი ეკონომიკის განვი-
თარებას.

კონცეფცია-პროგრამის ავტორ-
თა მიერ მიღწეულია შეთანხმება
ბუნებრივი სასმელი წყლის ჩამოსახ-
მელ დამფასოებელი სანარმოების
მშენებელ გერმანულ კომპანიასთან,
მათი შეუფერხებელი მიწოდებისა და
დამონტაჟების საკითხებზე

სამელი წყლის ინდუსტრიის
მშენებლობის პროგრამის პრაქტი-
კული რეალიზაციის მიზნით, უცხო-
ოელ სტრატეგიულ პარტნიორთა
მიერ 2014 წელს შემოთავაზებული
რეკომენდაციების საფუძველზე.
დასმუშავდა ფინანსური ინსტრუმენ-
ტის გამოყენების დინამიური და შე-
დარებით მარტივი მეთოდიკა. იმის
გამო, რომ სამელი წყლის ინდუსტ-
რიის მშენებლობისა და წარმოების
ორგანიზაციული უზრუნველყოფის
მიზნით შექმნილი საქციო საზოგა-
დოება “საქართველოს ბუნებრივი
სასმელი წყლის ინდუსტრია” არა
არის რეიტინგული კვალიფიციურ-
რი ორგანიზაცია, მიზანშეწონილად
ჩაითვალა ფინანსური უზრუნველყო-
ფის მექანიზმში ქართული მხრიდან
ჩართულ იქნეს საერთაშორისო რე-
იტინგის მქონე მქონე ორგანიზაცია.
ასეთად შერჩეულ იქნა საქართვე-
ლოს საპარტნიორო ფონდი, რომლის
მთავარი დანიშნულებაა საქართვე-
ლოში, საინვესტიციო პროექტების
საწყის ეტაპზე თანამონაწილეობის
გზით, კაპიტალში თანაინვესტირე-
ბა, სუბორდინირებული სესხით და
ა. შ. სამელი წყლის ინდუსტრიის
გეგმების განსავითარებლად, საჭი-
როა სახელმწიფო დონეზე ურთ-
იერთშეთანხმების პირობებში, “სპე-
ციალური მიზნობრივი კომპანიის”

– (SPC)- ს შექნა, რომელიც გამოი-
ყენებს “მისაღებ ფინანსურ ინსტ-
რუმენტს” – (AFLS)-ს საფინანსო
ტრანსაქციების განსახორციელებ-
ლად. მისლები ფინანსური ინსტრუ-
მენტი – (ფიი) გამოშვებული იქნება
საპარტნიორო ფონდის მიერ, სპე-
ციალური მიზნობრივი კომპანიისთ-
ვის – (სმკ), რომლის პასუხისმგებ-
ელ პირს – დირექტორს – ნიშნავს
და ათავისუფლებს საპარტნიორო
ფონდი, ხოლო – თანადირექტორს
– უცხოური საინვესტიციო კომპა-
ნია. ფიი მოთავსებული იქნება სმკ-ს
კუთვნილ საბანკო ანგარიშზე და ეს
ინსტრუმენტი იქნება მათ მფლობ-
ელობაში და მას გააკონტროლებს
როგორც საპარტნიორო ფონდი,
ასევე სმკ.

სპეციალური მიზნობრივი კომ-
პანია, ინდუსტრიული მშენებლობის
დასრულების შემდეგ, შესაძლებე-
ლია გამოყენებულ იქნას დარგო-
ბრივი ეკონომიკის: ენერგეტიკის,
სოფლის და სატყეო მეურნეობის,
გადამამუშავებელი მრეწველობის,
ურბანისტიკის და სხვა სახელმწიფო
პროექტების დასაფინანსებლად, გრ-
ძელვადიანი, მცირეპროცენტისანი
სესხით.

საწყის ეტაპზე, ბუნებრივი სას-
მელი წყლის ინდუსტრიისა და სა-
ტრანსპორტო იფრასტრუქტურის
მშენებლობისათვის მობილიზებულ
3 მილიარდი აშშ-ს დოლარით გან-
საზღვრულ სესხს, ექნება ძალიან
დაბალი პროცენტი და საშელავათო
პერიოდი, რომელიც გამოყენებული
იქნება მიზნობრივად, კონკრეტული
შემთხვევისთვის.

ზემოთ აღნიშნული დარგო-
ბრივი სტრატეგიული პროექტების
დაფინანსების პროგრამა დამუშა-
ვდება ინდუსტრიული მშენებლობის
დასრულებისთანავე, რაც შეეხება
ხელისუფლების მხრიდან ქვეყნის
ეკონომიკური აღმავლობისათვის ხე-
ლშემწყობი პირობების შექმნას, საჭი-
როა სტრატეგიულ პარტნიორებს
გაეგზავნოს დაინტერესების შესახებ
წერილი (LOI), წარმოდგენილი პრო-
ექტის მიხედვით, საქართველოში
მათი მონვევის თაობაზე, სპეციალ-
ური მიზნობრივი კომპანიის შექმნი-
სა და “მისაღები ფინანსური ინსტრუ-
მენტის” გამოყენების შესახებ.

აღნიშნულის შესახებ, ჩვენს
მიერ საპარტნიორო ფონდში წარდ-
გენილია ყველა საჭირო დოკუმენტა-
ცია (კონცეფცია-პროგრამა, ბიზნეს
გეგმა და სხვა, თუმცა ამ მნიშ-
ვნელოვან საკითხზე საბოლოო გად-

ანყვეტილების მიღება ჭიანურდება.
საქართველოს ბუნებრივი სას-
მელი წყლის ინდუსტრიის სამეთ-
ვალყოფიერ საბჭოს მიერ დასრულე-
ბულია გლობალური საკითხების
შეთანხმება ალტერნატიული ბაზრის
სეგმენტის მოპოვებისა და ფინანს-
ური რესურსებით უზრუნველყოფის
თაობაზე არაბული, ევროპული და
აზიური კაპიტალის ბაზრის აქტივე-
ბის მფლობელებთან. დასრულების
ფაზაშია ჩინეთის კერძო კაპიტალის
საფინანსო ისტიტუტებთან მუშაო-
ბა (საფუძველი: მოლაპარაკებების
ოქმები და წერილები).

მინისქვეშა სასმელი წყლის ინ-
დუსტრიის მშენებლობა, მთელი
ქვეყნის მასშტაბით (ყველა მუნიცი-
პალიტეტში აშენდება, სულ ცოტა,
ერთი ჩამოსხმელ-დამფასოებელი
სანარმო), შესაბამისი სატრანსპორ-
ტო ინფრასტრუქტურითა და დაგე-
გმილი სანარმოო სიმძლავრეების
სრული ამოქმედების პირობებში, მზა
პროდუქციის **0,24 ცენტ/ლიტრი** (შე-
თანხმებული ფასია) რეალიზაციის
შემთხვევაში, FOB საქართველოს
ბაზარზე მოტანით, ინდუსტრიის
ექსპლოატაციაში გაშვებიდან ერთი
წლის თავზე, სახელმწიფოს ბიუ-
ჯეტი შეივსება **12 მილიარდი აშშ-ს
დოლარის** ექვივალენტი **ლარით**, სა-
ნარმოო და სატრანსპორტო იფრა-
სტრუქტურაში დასაქმდება ათეულ
ათასობით ადგილობრივი მკვიდრი,
ხელფასით 1500 აშშ დოლარის ექვივ-
ალენტი, **ეროვნულ ვალუტაში**.

კონცეფცია-პროგრამის ავტორ-
მეცნიერთა ჯგუფის მიერ, უცხოელ
სტრატეგიულ პარტნიორებთან თა-
ნამშრომლობით, შექმნილია პროგ-
რამის რეალურად განხორციელები-
სათვის აუცილებელი პირობა.
საჭიროა სახელმწიფოს მხარდაჭე-
რა წარმოდგენილი, მეცნიერულად
დასაბუთებული პროგრამის სარ-
ეალიზაციოდ ეკონომიკის ფუნ-
ქციონირების ხელშემწყობი გარემოს
შესაქმნელად საჭირო მარეგულირე-
ბელი ბერკეტების ამოქმედებით.

იმედია საქართველოს მეცნიერე-
ბათა აკადემიის თანადგომითა და
ქვეყნის ხელისუფლების მხარდაჭერ-
ით შესაძლებელი გახდება ქვეყნის
სწრაფი ეკონომიკური განვითარე-
ბისა და მოსახლეობის საყოველ-
თაო კეთილდღეობის ამაღლების
წარმოდგენილი კონცეფცია-პრო-
გრამის რეალური განხორციელება,
რაც ხელს შეუწყობს საქართველოს,
როგორც ეკონომიკურად მძლავრი
ქვეყნის, რეგიონული მასშტაბილი-

ზირებელი ფუნქციისა და როლის ამალღებას საერთაშორისო თანამეგობრობაში და იგი ბუნებრივად განაპირობებს საქართველოსაგან დროებით, დეფაქტო იზოლირებული ეგიონების მოსახლეობის დაინტერესებას, იცხოვრონ ერთიან ძლიერ, დამოუკიდებელ და თავისუფალ საქართველოში.

სიტყვით გამოვიდნენ: თამაზ გამყრელიძე, აპოლონ სილაგაძე, რამაზ შენგელია, რამაზ ხუროძე, ანზორ თოთაძე, თამაზ წივნივაძე, კიაზო ფიცხელაური, ელიზბარ ჯაველიძე, ზაურ გუმაშვილი, ენვერ ნიჟარაძე, ანზორ ჭითანავა, ალექსანდრე ჩხეიძე, ზაურ ციხელაშვილი, პარმენ მარგველაშვილი, ნოდარ ჩხეიძე, ავთანდილ სილაგაძე, რობერტ დიაკონიძე, ირაკლი მიქელაძე, თენგიზ გორდეზიანი, კახაბერ ჭეიშვილი, მიხეილ ჯიბუტი, ირაკლი მიქაძე, რომლებმაც ვრცლად ისაუბრეს კონცეფცია-პროგრამის აქტუალობაზე და მისი სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობიდან გამომდინარე, ქვეყნის ეკონომიკური აღმავლობისა და მოსახლეობის კეთილდღეობის ამალღებისათვის სახელმწიფო პროგრამად მიჩნდევს აღიარებია და მისი პრაქტიკული განხორციელების მიზანშეწონილობაზე.

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის ეროვნულ პრობლემათა შემსწავლელი მუდმივმოქმედი კომისია ადგენს:

1. დამტკიცდეს საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის ეროვნულ პრობლემათა შემსწავლელი მუდმივმოქმედი კომისიის წევრთა და დარგობრივი მიმართულების მეცნიერ-სპეციალისტთა და ექსპერტთა დასკვნა.

2. მონონებულ იქნას საქართველოს ბუნებრივი სასმელი წყლის ინდუსტრიის განვითარების კონცეფცია-პროგრამა და იგი, სათანადო რეაგირებისთვის, წარედგინოს საქართველოს პრემიერ-მინისტრს.

კომისიის თავმჯდომარე
საქართველოს მეცნიერებათა
ეროვნული აკადემიის პრეზიდენტი
აკადემიკოსი

გიორგი კვესიტაძე

კომისიის პასუხისმგებელი მდივანი
აკადემიკოსი

ელიზბარ ჯაველიძე

დანართი:

1. საქართველოს მეცნიერება-

თა ეროვნული აკადემიის ეროვნულ პრობლემათა შემსწავლელი მუდმივმოქმედი კომისიის დასკვნა (13 ფურცელი);

2. საქართველოს ბუნებრივი სასმელი წყლის ინდუსტრიის განვითარების კონცეფცია-პროგრამის რეზიუმე (21 ფურცელი) და მოკლე ანოტაცია (3 ფურცელი

რედაქტორი: ენვერ ნიჟარაძე
დაკაბადონება: შაატა ქორქია
იბეჭდება საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის სტამბაში